

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
PEOPLE'S PARTICIPATION IN THE LOCAL DEVELOPMENT PLAN MAKING
OF THARAI SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, MUEANG
DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ปิยะมาศ สินธุพาชี

Piyamas Sintupachee

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่

Tharai Subdistrict Administration, Thailand

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนตำบลท่าไร่ จำนวน 6,439 คน กำหนดตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 361 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อจำแนกตามเพศอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้เสนอแนะมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ได้แก่ ไฟฟ้าแสงสว่างถนนภายในหมู่บ้าน ยังไม่เพียงพอ มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุและการเกิดอาชญากรรม แนวทางแก้ไข มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ได้แก่ ควรติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างในเส้นทางที่เป็นจุดเสี่ยงอย่างเพียงพอ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, แผนพัฒนาท้องถิ่น, องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows 1) To study the people's participation in local development plan making of Tharai sub-district administrative organization, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province 2) To study the suggestion on problem and resolution on development plan making of Tharai sub-district administrative organization, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province. The population were composed of people who live in Tharai subdistrict, There are 6,439 persons, samples size with Krejcie and Morgan's table measurement, the samples were about 361 persons. The instrument for data collection was questionnaire both closed-open ended questions. Data analysis by package computer program. The statistics were applied with frequency, percentage, arithmetic mean.

The findings were as follows:

1. The people's participation in local development plan making of Tharai sub-district administrative organization, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province by overview were at moderate level when considered in each found that the aspect of steak holder participation was the highest mean and followed by operation participation aspect, dicision participation aspect as assessment aspect was the lowest mean respectively, when classified in terms of sexes, ages, degrees

of education, occupations, monthly incomes and matters of contact found that by overviews were at moderate level.

2. The suggestions on problem and resolution in local development plan making of Tharai sub-district administrative organization, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province. The highest frequency was on the aspect of steak holder participation i.e. not enough of lighting on the road in the village and to be risked for accident and crime. The resolution found that the aspect of steak holder participation i.e. there should have more lighting on the road especially on the risk places as enough as possible.

Keywords: participation, local development plan, sub-district administrative organization

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามาปกครองตนเอง เข้ามาบริหารจัดการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ตามหลักการปกครองตนเอง โดยรัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นที่รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย แบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง และเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง (โกวิท พวงงาม, 2550) ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีเครื่องมือที่ใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เครื่องมือดังกล่าวคือแผนพัฒนาท้องถิ่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 จึงได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาต้องมาจากปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแผนพัฒนาท้องถิ่น

เป็นกรอบและ แนวทางในการบริหารงานท้องถิ่นให้มีความคล่องตัวสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ลัดดาวรรณ นนปะติ, วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2559)

แต่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านไม่สามารถแก้ปัญหาของคนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริงเพราะขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการตัดสินใจว่าจะพัฒนาท้องถิ่นไปในทิศทางใด ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการไม่เข้าร่วมเสนอปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อบรรจุในแผน ไม่ร่วมเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ กับทางท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ประชาชนไม่ทราบว่าการบริการสาธารณะที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้ นั้นเป็นโครงการที่ได้มาจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลประชาชนไม่มีโอกาสเข้ามาติดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการตรวจสอบการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีความคุ้มค่า โปร่งใส มากน้อยเพียงใด ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพัฒนาประชาชนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างจิตสำนึกความเป็นเจ้าของร่วมกัน มีระบบติดตามตรวจสอบและประเมินผลที่ชัดเจน

การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของการปกครองตนเองในท้องถิ่น นอกจากจะเป็นผลดีในด้านที่ความต้องการให้้องค์การปกครองท้องถิ่นบริหารงานโดยบุคคลที่เป็นประชาชน ในท้องถิ่นเขาเห็นด้วยแล้วยังเป็นผลดีในข้อที่ว่าเจ้าหน้าที่้องค์การปกครองท้องถิ่นจะได้บริหารงานใน หน้าที่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ และภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างใกล้ชิดมิใช่ โดยการสั่งการหรือการบังคับบัญชาจากรัฐบาลกลาง รวมทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเกิด ความเข้าใจในกลไกการปกครองระบบประชาธิปไตย เกิดความสำนึกใน ความสำคัญของสิทธิเสรีภาพ ทางการเมืองของตน ตลอดจนเกิดความตื่นตัวที่จะใช้สิทธิในทาง การเมืองหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในทาง การเมืองด้วยความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ส่วนรวม (สิทธิธันธ์ วารุณสหรัชณ, 2559)

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้จัดทำแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปีมาเป็นกลไกในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย มีการ

วางแผนการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด ดังนั้น ในกระบวนการการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาทั้งในส่วนของการให้ข้อมูล เสนอแนะความคิดเห็น แก้ไขปัญหา ความต้องการ ติดตามผลการพัฒนา อย่างไรก็ตามการวางแผนพัฒนาตำบลในช่วงที่ผ่านมา การกำหนดปัญหาของชุมชนไม่สามารถทำได้อย่างครอบคลุมและแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน เพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาตำบลมากไปกว่าการทำมาหากิน การเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจึงเป็นหน้าที่ของคนเพียงไม่กี่คนร่วมกับผู้นำชุมชนและผู้บริหารท้องถิ่นที่จะเป็นผู้ที่กำหนดทิศทางการพัฒนาตำบล ทำให้ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ครอบคลุมในทุกมิติ การพัฒนา ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ขาดโอกาสในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพได้เท่าที่ควร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เข้าถึงการบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนาระบบการมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างความผูกพัน ความเชื่อมั่น ความรักต่อชุมชนที่อาศัยและศรัทธาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะนำไปสู่ความร่วมมือของประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาท้องถิ่น กำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อจะได้นำผลจากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการประชาชนและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง ส่งผลต่อความเข้มแข็งของท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 6 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 6,439 คน (ข้อมูล:สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2557)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช หาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 คน

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) สุ่มจากประชากรด้วยวิธีการสุ่มตามลำดับชั้น (Stratified random Sampling) โดยการเปรียบเทียบตามสัดส่วนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดแล้ว ทำการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random Sampling) โดยการจับฉลากจากรายชื่อประชาชนที่มาลงทะเบียนเพื่อร่วมประชุมประชาคมในแต่ละหมู่บ้าน จนได้จำนวนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้าง โดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน ในการทำงานลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยให้เลือกตอบมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีข้อคำถาม 20 ข้อ มีลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยมีเกณฑ์การเลือกคำตอบแบบคำตอบเดียวจาก 5 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended questions) เพื่อให้ผู้ตอบได้ตอบตามความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D) และร้อยละ

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 56.23 และเพศชาย จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 43.77

1.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31- 45 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 32.41 รองลงมาคืออายุ 41-60 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 31.86 อายุ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 ส่วนอายุ 18-30 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.03 น้อยที่สุด

1.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 30.47 รองลงมาคือ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 29.36 ระดับการศึกษานุปริญญา/

ปวส. จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.48 ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 14.68 น้อยที่สุด

1.4 จำแนกตามอาชีพ พบว่าประชาชนที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม/ประมง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 44.32 รองลงมาคือ มีอาชีพค้าขาย/รับจ้าง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.74 ส่วนอาชีพแม่บ้าน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.09 ส่วนนักเรียน/นักศึกษา น้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 น้อยที่สุด

1.5 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 50.97 รองลงมารายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 26.87 ส่วนรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.16 น้อยที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม เพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชายพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วม

ในการปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ เพศหญิงพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อายุ 18-30 ปี, อายุ 31- 45 ปี, อายุ 46-60 ปี และอายุ 61 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ช่วงอายุ 18-30 ปี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ช่วงอายุ 31- 45 ปี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ช่วงอายุ 41-60 ปี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ และช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ระดับมัธยมศึกษา/ปวช., ระดับอนุปริญญา/ปวส., ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี และระดับประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ระดับประถมศึกษา พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ระดับอนุปริญญา/ปวส. พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอาชีพ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ, ค้าขาย/รับจ้าง, แม่บ้าน และเกษตรกรกรม/ประมง อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อาชีพเกษตรกรกรม/ประมง พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อาชีพค้าขาย/รับจ้าง พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ และอาชีพแม่บ้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า

กลาง อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทำไ้ยังไม่ดีเท่าที่ควร ประชาชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละครั้งจำนวนไม่มากนัก ยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าตนเองและชุมชน ได้ประโยชน์อะไรจากการเข้าร่วมทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์องค์การบริหารส่วนตำบลทำไ้ไร่เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมยังไม่ทั่วถึง รวมทั้งช่วงระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังอยู่ในช่วงที่ประชาชนส่วนใหญ่ติดภาระหน้าที่การทำงานส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุมพร จำปาศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา:ศึกษารณณ์องค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาว อำเภอมือง จังหวัดสระบุรี” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ปทุมพร จำปาศรี, 2551)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทำไ้ไร่ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทำไ้ไร่ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยการเสนอแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหาร นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นหรือแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญในการเข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เนื่องจากยังเข้าใจว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและพนักงานของท้องถิ่น

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทำไ้ไร่ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประชาชนยังมีส่วนร่วมไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้การดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเกิดจากความต้องการของคนส่วนน้อย การแก้ไขปัญหาจึงเป็นการแก้ไขปัญหาของคนส่วนน้อยที่เข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชราศิณี ศิริโกมุท ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณณ์อำเภอมือง

โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มผู้นำชุมชน (พัชราศิณี ศิริโกมุท, 2547)

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็อธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่ายังไม่ได้รับประโยชน์จากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร การจัดสรรงบประมาณยังไม่ทั่วถึงและยังไม่เป็นธรรมมากนัก อีกทั้งยังไม่ทราบว่าโครงการและกิจกรรมที่ทางท้องถิ่นได้ดำเนินการนั้นเป็นผลมาจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านคมนาคม สาธารณูปโภค การส่งเสริมอาชีพ การส่งเสริมสุขภาพ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพระกิตติชัย ปญญาธโร (สินคง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ต่างกัน ปัญหาอุปสรรคพบว่า ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมเพราะท้องถิ่นขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในการจัดทำแผน ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำแผน และขาดการสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่น ขาดความสามัคคีในชุมชน (พระกิตติชัย ปญญาธโร (สินคง), 2557)

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ก็อธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของท้องถิ่น สืบเนื่องมาจากความไม่เข้าใจในสิทธิของประชาชนเองในการรักษาผลประโยชน์ของชุมชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของท้องถิ่นให้มีความโปร่งใสชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จูติมา อุดมศรี ที่ว่าการรับรู้ข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด

อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้ที่มี การรับรู้ข่าวสารมากกว่าจะมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าคนที่มีการรับรู้ข่าวสารน้อยกว่า นั้น สะท้อนให้เห็นว่า การรับข้อมูลข่าวสารได้นำไปสู่การตัดสินใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ เกิดขึ้นจากการปกครองส่วนท้องถิ่น (ฐิติมา อุดมศรี, 2555) ซึ่งอธิบายได้ตามแนวคิด ทฤษฎีการรับรู้ (Perceptions) ของโรบินส์ (Robbins) ที่กล่าวถึง การรับรู้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการรับข้อมูลข่าวสาร นำไปสู่กระบวนการที่ปัจเจกบุคคลจัดระบบหรือตีความสิ่งที่ประสาทสัมผัสได้ เพื่อให้ความหมายให้กับสภาพแวดล้อมของสิ่ง นั้น ๆ (Robbins, S. P, 2003) ในขณะที่ Wagner and Hollenbeck กล่าวถึงการรับรู้ คือ กระบวนการที่ปัจเจกบุคคลเลือก (Select) จัดการ (Organize) เก็บ (Store) และรับ (Retrieve) ข้อมูล ซึ่งมีกระบวนการสำคัญ โดยส่วนใหญ่แล้วคนเรามักจะมีความเชื่อมั่นในประสาทสัมผัสของตนเองในบางครั้งอาจทำให้เกิดความเชื่อว่าสิ่งที่สัมผัสหรือรับรู้ คือ ความเป็นจริง (Reality) ความเชื่อในลักษณะดังกล่าว อาจก่อให้เกิดปัญหา ได้โดยเฉพาะกรณีที่มีการที่สิ่งรับรู้ และความเป็นจริงของวัตถุมีความแตกต่างกันมาก (Wagner, J. A., & Hollenbeck, J. R, 2005) ทั้งนี้ ขั้นตอนแรกของ กระบวนการรับรู้ คือ ความสนใจเอาใจใส่ (Attention) เป็นขั้นตอนที่ข้อมูลทั้งหมดถูกรองข้อมูลใดที่ไม่ได้ผ่านการกรอง ก็จะไม่ได้ถูกนำเข้ามาสู่การตัดสินใจ ขั้นตอนของการจัดการ (Organization) ทำหน้าที่ จัดการกับข้อมูลให้มีความง่ายขึ้น และจัดเก็บเพื่อดึงข้อมูลออกมาใช้ ซึ่งในเป็นต้นด้วยกระบวนการรับรู้ ดังกล่าว ส่วนหนึ่งมาจากการรับรู้ผ่านข้อมูลข่าวสาร จนนำไปสู่การตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนใน พื้นที่ร่วมในการปกครองท้องถิ่นในวาระและโอกาสต่าง ๆ ต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาข้างต้น ทำให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ในการที่จะทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนรวมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ต้องประกอบด้วย บริบทของประชาชน/พื้นที่ ปัจจัย 5 ด้าน ที่มีความสำคัญเรียงตามลำดับคือ 1) ด้านการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น 2) ด้านการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ 4) ด้านการตัดสินใจกำหนดแผนการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น และ 5) ด้านการติดตามและประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมจะต้องเกิดขึ้นทั้งในมิติของกระบวนการพัฒนาและเป้าหมายของการพัฒนาที่มีการเชื่อมโยง ทุกมิติ

ของความสัมพันธ์ที่เกิดข้องกับการดำเนินชีวิตของมวลมนุษยนั้นจะต้องมีส่วนที่ส่งเสริมและเกื้อหนุนกัน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม มี 3 ประการ คือ

อปท.หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและ เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐ ให้ดีขึ้นตอบสนองต่อความต้องการสังคมส่วนร่วม และเกิดประโยชน์ต่อสังคมสูงสุด มีความรับผิดชอบ มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพด้วย

กฎระเบียบหรือกฎหมาย จะต้องกำหนดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ เช่น ด้านการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่น 2. ด้านการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น 3. ด้านการประชาสัมพันธ์ 4. ด้านการตัดสินใจกำหนดแผนการ ดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น 5. ด้านการติดตามและประเมินผล

บริบทของประชาชนในพื้นที่ เช่น อาชีพ รายได้ การศึกษา การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสิ่งสำคัญคือ จิตสำนึกสาธารณะ

สรุป

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ยังอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละครั้งจำนวนไม่มากนัก ยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าตนเองและชุมชน ได้ประโยชน์อะไรจากการเข้าร่วมทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องของการประชาสัมพันธ์องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมยังไม่ทั่วถึง รวมทั้งช่วงระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังอยู่ในช่วงที่ประชาชนส่วนใหญ่ติดภาระหน้าที่ที่ทำงานส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลท่าไร่ จะต้องปรับเปลี่ยนนโยบายและให้ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนทราบเพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนา

ท้องถิ่นของตนมากขึ้น ไม่ใช่มองว่าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐฝ่ายเดียว เพราะบางครั้งประชาชนเอง อาจจะยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและโดยเฉพาะเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้ การประชาสัมพันธ์และการชี้แจงข้อมูลข่าวสารการจัดทำแผนเพื่อให้ประชาชนทราบ จึงเป็นภารกิจสำคัญของท้องถิ่นเพื่อเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เพิ่มสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม มีค่าแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นดีในระดับหนึ่งแล้ว แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความไว้วางใจในการดำเนินงานต่าง ๆ ของทางองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างดีซึ่งก็ควรจะรักษามาตรฐานการดำเนินงานนั้นไว้ แต่ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีนโยบายเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่ดีเท่าที่ควรพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอันส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองรู้ถึงศักยภาพ ข้อเด่น ข้อด้อย ของท้องถิ่นตนเอง สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นได้ด้วยตัวเอง ทำให้ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความรักความผูกพันในท้องถิ่นของตนเอง เต็มใจที่จะร่วมพัฒนาท้องถิ่นไปด้วยกัน

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยการเพิ่มการประชาสัมพันธ์กำหนดวันเวลาในการประชุมประชาคมให้ทั่วถึง เน้นการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน และประชาชน เลือกรูปแบบที่ประชาคมในสถานที่ที่มีความสะดวกในการเดินทาง ตลอดจนจัดทำเวทีประชาคมนอกเวลาราชการในช่วงเย็นหลังเลิกงานหรือในช่วงวันหยุดประจำสัปดาห์ เป็นต้น

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมตลอดจนให้มีความสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชนให้มีความสอดคล้องกับแผนงาน/โครงการที่ได้จากการประชุมประชาคม

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรมีแนวทางการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการเพิ่มสื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ อย่างทั่วถึง สร้างความเข้าใจให้ประชาชนได้ตระหนักถึงบทบาทของตนเองซึ่งจะส่งผลต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างท้องถิ่นและประชาชน ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของท้องถิ่นให้ประชาชนทราบไม่ว่าจะเป็นรายงานทางการเงิน ผลการจัดซื้อจัดจ้าง สื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งแผ่นพับ วารสาร หรือการรายงานผลการดำเนินงานในที่ประชุมหมู่บ้านประจำเดือน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ควรศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย: เอกสารตำราหลัก ประกอบการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิชาการเมือง การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ฐิติมา อุดมศรี. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วน ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารวิชาการ Veridian E –Journal, Silpakorn University, 5(3), 220-238.

- ปทุมพร จำปาศรี. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา:ศึกษารณีย
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาว อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี. ใน สารนิพนธ์ศาส
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระกิตติชัย ปญญาธโร (สินคง). (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผน
ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. ใน
วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พัชราศิณี ศิริโกมุท. (2547). การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ก่อให้เกิดการมีส่วน
ร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณีอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม.
ใน การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลัดดาวรรณ นนปะติ, วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
วัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. วารสารการบริหารปกครอง (Governance
Journal), 5(2), 289-305.
- สิทธิธัชชท์ วารุณสหัสขณ. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วน
ท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. ใน
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Robbins, S. P. (2003). *Organizational behavior* (10 ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-
Hall.
- Wagner, J. A., & Hollenbeck, J. R. (2005). *Organizational behavior: Securing
competitive advantage* (5 ed.). OH: South-Western: Cincinnati.